

RESIDENDIST FÜÜSILISE ISIKU ETTEVÕTLUSEST SAADUD TULU

(eurodes sendi täpsusega)

I. Üldandmed

1. Isikuandmed		Eesti isikukood või äriregistri kood või Maksu- ja Tolliameti antud registrikood
Eesnimi	Perekonnanimi	
2. Ettevõtluse periood kalendriaastal (päev, kuu, aasta): alates _____ kuni _____		
3. Pankroti väljakuulutamise (märkida kuupäev)		
4. Ärinimi		

II. Eestis saadud tulu

Rea nr	Ettevõtlus	Summa
1.	Ettevõtlus <i>Välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja omatoodetud põllumajandussaaduste ning temale kuuluvalt kinnistult metsamaterjali ja raieõiguse võõrandamine. Põllumajandussaaduste võõrandamine deklareeritakse punktis 2 ja ettevõtjale kuuluvalt kinnistult metsamaterjali ja raieõiguse võõrandamine deklareeritakse punktis 3.</i>	
1.1.	Ettevõtlustulud	
1.1.1.	Tulu kauba müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest	
1.1.2.	Renditulu	
1.1.3.	Litsentsitasu	
1.1.4.	Tulu ettevõtluses kasutatud vara võõrandamisest Tulu ettevõtte ülevõtmisega saadud vara võõrandamisest Kinnisasja võõrandamine	
	Aadress	Kinnistu number
1.1.5.	Isiklikku tarbimisse võetud vara turuhind	
1.1.6.	Toetused ja hüvitised, mis on saadud seoses ettevõtlusega	
1.1.7.	Saadud kindlustushüvitis, kui kindlustusmakse ja kindlustatud vara soetamismaksumus on maha arvatud ettevõtlustulust	
1.1.8.	Finantstulu	
1.1.9.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
1.1.10.	Muu tulu	
1.2.	Ettevõtluskulud	
1.2.1.	Põhivara soetamismaksumus,	
1.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
1.2.2.	Real 1.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
1.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
1.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
1.2.5.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud tulumaks	
1.2.6.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
1.2.7.	Töötajate tasu, sh palk, lisatasu ja muu tasu	
1.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ning abikaasa või registreeritud elukaaslase eest makstud sotsiaalmaks	

1.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmakse	
1.2.10.	Muu riiklik ja kohalik maks (v.a tulumaks, ettevõtlustulult makstud sotsiaalmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) ning Eestis saadud ettevõtlustulult välisriigis makstud sotsiaalkindlustusmakse	
1.2.11.	Muud kulud	
1.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse kasu/kahju	
2.	Põllumajandussaaduste võõrandamine	
2.1.	Ettevõtlustulud	
2.1.1.	Tulu kauba müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest	
2.1.2.	Toetused ja hüvitised, mis on saadud seoses ettevõtlusega	
2.1.3.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
2.2.	Ettevõtlusega seotud kulud	
2.2.1.	Põhivara soetamismaksumus,	
2.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
2.2.2.	Real 2.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
2.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
2.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
2.2.5.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud tulumaks	
2.2.6.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
2.2.7.	Töötajate tasu, sh palk, lisatasu ja muu tasu	
2.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ning abikaasa või registreeritud elukaaslase eest makstud sotsiaalmaks	
2.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmakse	
2.2.10.	Muu riiklik ja kohalik maks (v.a tulumaks, ettevõtlustulult makstud sotsiaalmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) ning Eestis saadud ettevõtlustulult välisriigis makstud sotsiaalkindlustusmakse	
2.2.11.	Muud kulud	
2.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse kasu/kahju	
2.4.	Täiendav mahaarvamine kuni 5000 eurot	
3.	Kasvava metsa raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamine ning sellega seotud toetused <i>Real 3 deklareeritakse ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamine ning sellega seotud toetused.</i>	
	Kinnistu aadress	Kinnistu number
3.1.	Ettevõtluse tulud	
3.1.1.	Tulu raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamisest	
3.1.2.	Natura 2000 erametsamaa toetus	
3.1.3.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
3.2.	Ettevõtlusega seotud kulud	
3.2.1.	Põhivara soetamine,	
3.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
3.2.2.	Real 3.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
3.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
3.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
3.2.5.	Erisoodustustelt makstud tulumaks	
3.2.6.	Erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
3.2.7.	Töötajate palk ja muud tasud	
3.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ning abikaasa või registreeritud elukaaslase eest makstud sotsiaalmaks	
3.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmakse	

3.2.10.	Muu riiklik maks	
3.2.11.	Muud kulud	
3.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse tulem	
3.4.	Täiendav mahaarvamine kuni 5000 eurot	
3.5.	Täiendava mahaarvamisega korrigeeritud tulem	
3.6.	Metsa majandamisega seotud toetused ja hüvitised (välja arvatud Natura 2000 erametsamaa toetus)	
4.	Ettevõtluse kasu/kahju	
5.	Vastuvõtukulud	
6.	Erikonto muutus	
7.	Korrigeeritud kasu/kahju	
8.	Kasu vähendamine eelmiste aastate kahju arvelt	
9.	Ettevõtluse kasu/kahju enne sotsiaalmaksuga korrigeerimist <i>Andmete loetelu ettevõtja ajutise töövõimetuse perioodide kohta on toodud tabelis 4.</i>	
10.	Sotsiaalmaksuga korrigeeritud ettevõtluse kasu/kahju <i>(Täidab Maksu- ja Tolliamet)</i>	

III. Kinnitused

Kui tegutsete ettevõtjana teatamis- või loakohustusega tegevusalal ning teie poolt esitatud majandustegevusteade ja teile antud tegevusluba on kantud majandustegevuse registrisse või samalaadsesse registrisse, siis esitatud tuludeklaratsiooniga kinnitate, et olete täitnud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest teatamise kohustuse. Eraldi kinnitust majandustegevuse registrisse või samalaadsesse registrisse te esitama ei pea.

Kinnitan andmete õigsust	Maksumaksja allkiri	Kuupäev
	Maksumaksja esindaja allkiri	

TABEL 1

VÄLISRIIGIS SAADUD ETTEVÕTLUSE KASU VÕI KAHJU
(eurodes sendi täpsusega)

	Riik	Tulu liik	Tulu summa	Ettevõtlusega seotud kulud	Ettevõtluse kasu/kahju <i>Tulu – ettevõtluse kulud</i>	Kinnipeetud või tasutud tulumaks	Meetod <i>vabastusmeetod (V)</i> <i>krediidimeetod (K)</i>
1. Ettevõtlus							
Kokku ettevõtlus (V):	X	X	X	X		X	X
Kokku ettevõtlus (K):	X	X	X	X			X
2. Põllumajandus- saaduste võõrandamine		X					
		X					
		X					
Kokku põllumajandus- saaduste võõrandamine (V)	X	X	X	X		X	X
Kokku põllumajandus- saaduste võõrandamine (K)	X	X	X	X			X
3. Ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamine		X					
		X					
		X					
Kokku ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamine (V)	X	X	X	X		X	X
Kokku ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamine (K)	X	X	X	X			X

ERIKONTOL OLEVA SUMMA MUUTUMINE MAKSUSTAMISPERIOODIL
(eurodes sendi täpsusega)

Rea nr	Konto number:	Summa
1.	Erikonto seis 1. jaanuaril <i>Kui konto on avatud pärast 1. jaanuari, siis avamise kuupäeva seisuga.</i>	
2.	Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
3.	Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
4.	Ettevõtluse üleandjalt saadud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
5.	Ettevõtluse üleandjalt saadud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
6.	Erikonto seis 31.detsembril <i>Kui konto kasutamine erikontona on lõpetatud enne 31. detsembrit, siis lõpetamise kuupäeva seisuga ja summa peab olema 0.</i>	
7.	Erikontol oleva summa muutus <i>Rida 6 – rida 1 + rida 2 + rida 3 - rida 4 – rida 5. Kasv (positiivne tulem), kahanemine (negatiivne tulem).</i>	
8.	Ettevõtlustulu vähendamine erikonto kasvu arvelt <i>Erikonto kasvu ei saa arvesse võtta rohkem kui vormi E (rida 4 – rida 5) positiivne tulem. Rea 8 summa kantakse vormi E reale 6 erikonto muutus.</i>	
9.	Maksustamisperioodil ettevõtluse kasu ületav osa <i>Rida 7 – rida 8.</i>	
10.	Eelmistest aastatest ettevõtluse kasu ületav osa <i>Eelmise aasta tabeli 2 rea 13 summa.</i>	
11.	Ettevõtluse kasu ületava osa arvelt vähenenud erikonto summa <i>Rea 7 kahanemine plussmärgiga, kuid mitte rohkem kui rida 10 – rida 2 + rida 4.</i>	
12.	Ettevõtlustulule lisatav erikonto vähenemine <i>Rea 7 negatiivne tulem plussmärgiga – rida 11. Rea 12 summa kantakse vormi E reale 6 erikonto muutus. E vormi reale 6 kantakse tulem miinusmärgiga.</i>	
13.	Ettevõtluse kasu ületava osa edasikandmine järgmisse aastasse <i>Rida 9 + rida 10 – rida 11 – rida 2 + rida 4.</i>	

ETTEVÕTLUSE TULUST SUUREMATE KULUDE ARVESTUS
(eurodes sendi täpsusega)

Rea nr	Aasta	Edasikantud kahju <i>Eelmise aasta vormi E tabeli 3 veerg „Järgmisele aastale edasikantav kahju“</i>	Ettevõtte üleandmisel <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>		Maksustamisperioodil arvesse võetav kahju <i>Rea 9 summa, kuid mitte rohkem kui vormi E rea 7 kasu (positiivne tulem). Rea 9 summa kokku kantakse vormi E reale 8</i>	Järgmisele aastale edasikantav kahju <i>Edasikantud kahju – üleantud kulud + saadud kulud – maksustamisperioodil arvesse võetud kahju. Kõige varasema aasta summat edasi ei kanta</i>
			üleantud edasikantud kahju <i>Veeru täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa</i>	saadud edasikantud kahju <i>Veeru täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa</i>		
1.	2017					X
2.	2018					
3.	2019					
4.	2020					
5.	2021					
6.	2022					
7.	2023					
8.	2024					
9.	Kokku:					

Registrikood

TABEL 4

FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJA TÖÖVÕIMETUSLEHE ANDMED

Töövõimetuslehe liik	Töövõimetuslehe alusel töövõimetuslehe perioodi		Töövõimetuslehele kantud nende päevade arv, millal puudub õigus arvestuslikule hüvitisele
	algus: <i>päev, kuu, aasta</i>	lõpp: <i>päev, kuu, aasta</i>	
Haigusleht			
Raseda haigusleht			
Tööõnnetuse või kutsehaiguse või kuriteo tõkestamise, riiklike ja ühiskondlike huvide kaitsmise ning inimeste päästmise korral antud haigusleht			
Hooldusleht			

Ettevõtte üleandmine
(eurodes sendi täpsusega)

Üleantud ettevõtte registrikood ja tegevusala	Ettevõtte omandanud isiku tüüp <i>FIE/juriidiline isik</i>	Ettevõtte omandanud isiku registrikood	Erikontolt üle antud summa (A)	sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)	Üleantud edasikantud kahju summa (C)

TÄITMISE KORD

ÜLDSÄTTED

1. Füüsiline isik täidab vormi E ja esitab koos vormiga A Maksu- ja Tolliametile maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 30. aprilliks.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 136 lõike 8 kohaselt, kui kohustuse täitmiseks ettenähtud tähtpäev satub riigipühale või muule puhkepäevale, loetakse tähtpäev saabunuks puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval.

Ettevõtlusest saadud tulu deklareeritakse vormil E ka juhul, kui isik ei ole äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja või on lõpetanud ettevõtluse.

2. Füüsilisest isikust ettevõtja esitab tuludeklaratsiooni (vormid A ja E) ka juhul, kui tema maksustamisperioodi maksustatav tulu on väiksem kui maksuvaba tulu või maksustatav tulu puudub.

3. Maksumaksja on kohustatud tasuma maksuteates või maksuarvestuses näidatud juurdemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. oktoobriks.

4. Ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus, sealhulgas notari, kohtutäituri ja vabakutselise loovisiku loometegevus, mille eesmärgiks on tulu saamine:

- 1) kauba tootmisest;
- 2) kauba müümisest või vahendamisest;
- 3) teenuse osutamisest;
- 4) muust tegevusest.

Ettevõtlus on ka krüptovara kaevandamine. Krüptovara kaevandamisega tegelev isik, kes on registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana, saab ettevõtlustulust maha arvata ning deklareerida ettevõtlustulu saamiseks tehtud kulud (nt seadmed, elektrikulu jms).

Krüptovara kaevandamist koheldakse maksustamisel sarnaselt kauba tootmisega (tulumaksuseaduse § 14 lõige 2, §-d 32–35 ja § 47 ning osaliselt §-d 36–38).

Kaevandatud krüptovara maksustatakse selle võõrandamisel, st hetkel, kui kaevandatud krüptovara arvutatakse ümber tavavaluutaks, vahetatakse mõne muu krüptovara vastu, võetakse isiklikku tarbimisse, või krüptovaraga tasumisel kaupade või teenuste eest.

Krüptovara, sealhulgas virtuaalvääring, on digitaalsel kujul esitatud väärtus või õiguste kogum, mida kasutatakse näiteks kaupade või teenuste müümisel, ostmisel või vahetamisel. Krüptovara hulka kuuluvad näiteks Bitcoin, Ethereum, Litecoin jms.

Krüptovaras saadud tulu arvutatakse ümber eurodeks.

Turutingimustel tehingu korral võib kasutada turuhinnana ka selle keskkonna vahetuskurssi, kus tehing toimub. Kui keskkonnas, kus tehakse tehinguid krüptovaras, on toodud vahetuskurss muu traditsioonilise valuuta kaudu (näiteks USA dollar), siis arvutatakse summa ümber eurodeks, kasutades Euroopa Keskpanga päevakurssi Eesti Panga veebilehelt.

Ettevõtlustulu võib hõlmata ka tulumaksuseaduse §-s 16 sätestatud renditulu ning litsentsitasu.

Kui arvuti andmemahu rentimine on ettevõtlus, deklareerib füüsiline isik saadud renditulu vormil E ettevõtlustuluna.

Ettevõtlusena ei käsitata füüsilise isiku väärtpaberite võõrandamist.

5. Äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja kohta tulumaksuseaduse sätted laienevad ka notarile ja kohtutäiturile.

6. Ettevõtluse tulu ja kulu võetakse arvesse sellel maksustamisperioodil, millal tulu laekus või kulutus tehti. Summad kajastatakse koos käibemaksuga.

7. Vormi E ja vormi E tabelite esitamisel täidab maksumaksja valgel taustal read või veerud. Hallil taustal read või veerud eeltäidab/arvutab Maksu- ja Tolliamet ning kuvab e-teenuste keskkonnas automaatselt tulemust.

Ettevõtlusega seotud tulud

8. **Vormi E real 1 „Ettevõtlus“** näidatakse ettevõtlusest saadud tulud, välja arvatud omatoodetud põllumajandussaaduste ning ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt metsamaterjali võõrandamisest saadud tulu ja tehtud kulud, mis deklareeritakse vastavalt ridadel 2 ja 3.

Ridadel 1.1.1 kuni 1.1.10 näidatakse ettevõtlustulud ja ridadel 1.2.1 kuni 1.2.11 ettevõtlusega seotud kulud.

9. **Vormi E real 2 „Põllumajandussaaduste võõrandamine“** näidatakse omatoodetud põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulud.

Ridadel 2.1.1 kuni 2.1.3 näitab ettevõtja omatoodetud põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulu ja ridadel 2.2.1 kuni 2.2.11 tehtud kulud.

10. **Vormi E real 3 „Kasvava metsa raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamine ning sellega seotud toetused“** näitab ettevõtja talle kuuluvalt kinnisasjalt raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamisest saadud tulud ning metsa majandamisega seotud toetused ja hüvitised.

Real 3.1.1 näitab ettevõtja talle kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamisest saadud tulu, real 3.1.2 näitab Natura 2000 erametsamaa toetuse, real 3.1.3 Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud ning ridadel 3.2.1 kuni 3.2.11 näitab ettevõtja tehtud kulud. Metsa majandamisega seotud muud toetused ja hüvitised näidatakse real 3.6.

Rea 3.1.1 raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamise ning rea 3.1.2 Natura 2000 toetuse täitmise korral märgitakse vormil E ka kinnistu(te) number ja aadress.

11. **Vormi E ridadel 1.1.1 ja 2.1.1** näidatakse maksustamisperioodil kaupade müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest (sealhulgas kinnisvara vahendamisest), samuti loomingulisest, teaduslikust või kutsetegevusest saadud tulu.

12. **Vormi E real 1.1.2** näidatakse üür, rent, sealhulgas renditulu arvuti andmemahu rentimisest, tasu hoonestusõiguse seadmise ja reaalkoormatise talumise eest, ning seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu (edaspidi *renditulu*). Renditulu hulka ei arvestata võlaõigusseaduse § 292 tähenduses kõrvalkulude ja § 293 tähenduses koormiste kandmist renditulu saaja eest või nende kandmise hüvitamist renditulu saajale ega tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punktis 15 nimetatud summat (tulumaksuseaduse § 16 lõike 1).

13. Kui renditulu või eluruumi üürilepingu alusel saadud üüritulu ei maksustata ettevõtlustuluna, siis kajastatakse see vormi A tabeli 5.4 I osas, kui tulumaks on kinni peetud, või tabeli 5.4 II osas, kui tulumaksu ei ole kinni peetud.

14. **Vormi E real 1.1.3** näidatakse saadud litsentsitasu (tulumaksuseaduse § 16 lõiked 2 ja 3) juhul, kui tulu saaja on lepinguriigi registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning litsentsitasu on tema ettevõtlustulu.

Kui litsentsitasu ei maksustata ettevõtlustuluna, siis kajastatakse see vormi A tabeli 5.1 I osas, kui tulumaks on kinni peetud, või tabeli 5.1 II osas, kui tulumaksu ei ole kinni peetud.

15. **Vormi E real 1.1.4** näidatakse tulumaksuseaduse § 15 lõikes 1 nimetatud ja ettevõtluses kasutatud vara, kaasa arvatud broneeringu kui varalise õiguse võõrandamisest saadud tulu. Kinnisasja võõrandamise korral märkida kinnistu(te) number.

Kui füüsilisest isikust ettevõtja on võõrandanud vara, mille soetamismaksumus on ettevõtlustulust maha arvatud või mis on saadud teiselt füüsilisest isikust ettevõtjalt tulumaksuseaduse § 37 lõikes 7 sätestatud korras (ettevõtte üleandmise või pärimise käigus), siis loetakse selle vara müügihind või vahetuse teel saadud vara turuhind tema ettevõtlustuluks.

16. **Vormi E real 1.1.5** näidatakse ettevõtluses kasutatava vara turuhind, kui selle vara soetamismaksumus on kuludesse kantud ning vara võeti isiklikku tarbimisse nii ettevõtlusega tegelemise ajal kui ka ettevõtluse lõpetamisel. Vara hilisema võõrandamise korral loetakse vara soetamismaksumuseks ettevõtlustulule lisatud summa (tulumaksuseaduse § 37 lõige 4).

Kui füüsilisest isikust ettevõtja tegevus on vastavalt äriseadustikus ning notari ja kohtutäituri tegevus vastavalt maksukorralduse seaduses sätestatule peatatud rohkem kui 12 kuuks, loetakse, et vara on võetud isiklikku tarbimisse, kui maksumaksja on vara soetamismaksumuse oma ettevõtlustulust maha arvanud või kui vara on omandatud tulumaksuseaduse § 37 lõikes 7 sätestatud korras (ettevõtte üleandmise või pärimise käigus).

Isiklikku tarbimisse võtmiseks ei loeta füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte hulka kuulunud vara üleandmist või pärandamist isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust (tulumaksuseaduse § 37 lõige 7). Vara üleandmisel maksuvabastuse rakendamiseks täidetakse vormi E lisa. Pärandina saadud vara soetamismaksumuseks loetakse üksnes pärija tehtud kulud.

17. **Vormi E ridadel 1.1.6 ja 2.1.2** näidatakse seoses ettevõtlusega saadud toetused ja hüvitised, kaasa arvatud seaduses või valla- või linnavolikogu määrmises sätestatud rahaline toetus ja hüvitis (tulumaksuseaduse § 12 lõige 3, § 19 lõike 3 punkt 3), ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel makstav toetus. Seaduse alusel saadud, ettevõtlusega seotud mitterahaline toetus on maksuvaba (tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkt 9).

Loovisiku loomeliidult saadud toetus ei ole füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulu ja vormil E ei deklareerita. Loovisiku loomeliidult ja spordiseaduse §-s 7 nimetatud isiku saadud välislähetuse päevaraha ning kulude hüvitis tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 1 kehtestatud piirmäära ületav osa, näidatakse vormi A tabelis 5.1.

18. **Vormi E real 1.1.7** näidatakse kahjukindlustuse varakindlustusjuhtumi korral saadud kindlustushüvitis, kui selle kindlustusjuhtumiga seotud kindlustusmaksed, kindlustatud vara soetamismaksumus või samalt varalt enne kehtiva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse alusel arvestatud põhivara amortisatsioon on ettevõtlustulust maha arvatud (tulumaksuseaduse § 20 lõige 4).

19. **Vormi E real 1.1.8** näidatakse finantstulu, sealhulgas laenudelt, hoiustelt ja muudelt varadelt saadud intressitulu. Siin näidatakse ka krediidiasutuse makstud intress raha hoiustamise eest erikontol (tulumaksuseaduse § 36 lõige 8). Kui krediidiasutus on väljamakstud intressilt kinni pidanud tulumaksu, siis deklareeritakse see intress vormi A tabelis 5.1.

20. **Vormi E ridadel 1.1.9, 2.1.3 ja 3.1.3** näidatakse Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud (käibemaks, maamaks, raskeveokimaks, tollimaks, aktsiisid), mis on ettevõtlustulust kassapõhiselt maha arvatud.

Ettemaksukontolt tagastatud enammakse ja tasaarvestatud maksukohustus loetakse tuluks, kui enammakse on tekkinud kuludesse kantud maksukohustuse täitmisest. Sama liiki kohustuse tasaarvestamisel kantakse summa nii tuludesse kui ka kuludesse. Kui ettemaks on tekkinud tulumaksu enammaksest või tulumaksu ja/või sotsiaalmaksu avansilise makse enammaksest, siis seda tuluna ei näidata.

21. **Vormi E real 1.1.10** näidatakse muu maksustatav ettevõtlustulu. Sellel real näidatakse ka kaevandatud krüptovara võõrandamisest saadud tulu.

Siin korrigeeritakse (suurendatakse) ka ettevõtlustulu saamata jäänud tuluga, mida maksumaksja oleks saanud, kui tehingute siirdehind oleks vastanud turuväärtusele. Kui füüsilisest isikust ettevõtja ja temaga seotud isiku (tulumaksuseaduse § 8) vahelise tehingu hind on erinev nimetatud tehingu turuväärtusest, tekib ettevõtjal maksukohustus ning tulumaksuga maksustatakse summa, mille maksumaksja oleks tuluna saanud, kui siirdehind oleks vastanud turuväärtusele (tulumaksuseaduse § 14 lõige 7). Tehingute väärtuse määramise meetodid on kehtestatud rahandusministri 10. novembri 2006. a määrusega nr 53 „Seotud isikute vahel tehtud tehingute väärtuse määramise meetodid”.

Ettevõtlusega seotud kulud

22. Äriregistrisse või Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (lisaks Euroopa Liidu riikidele ka Island, Liechtenstein ja Norra) (edaspidi *lepinguriik*) registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning notar ja kohtutäitur võib ettevõtlustulust maha arvata maksustamisperioodi jooksul tehtud dokumentaalselt tõendatud ettevõtlusega seotud kulud (tulumaksuseaduse 6. peatükk).

Maha võib arvata ka enne füüsilisest isikust ettevõtja registreerimist tehtud kulud, mis on seotud ettevõtja registreerimisega või ettevõtluse alustamiseks vajalike tegevuslubade ja registreeringute hankimisega.

23. **Vormi E ridadel 1.2.1 kuni 1.2.11, 2.2.1 kuni 2.2.11 ja 3.2.1 kuni 3.2.11** näidatakse ettevõtlusega seotud ning ettevõtlustulust maha arvatavad dokumentaalselt tõendatud kulud. Algdokument peab vastama raamatupidamise seaduse nõuetele.

24. Ettevõtlustulust ei ole lubatud maha arvata:

- 1) maksustamisperioodil tasutud tulumaksu, välja arvatud tulumaksuseaduse § 48 alusel tasutud tulumaksu;

- 2) seaduse alusel määratud ja maksustamisperioodil tasutud trahve ja sunniraha ning maksukorralduse seaduse alusel tasutud intresse, välja arvatud maksukorralduse seaduse § 111 alusel ajatatud maksuvõlalt tasutud intresse, kui maks ei ole määratud maksuotsusega;
- 3) maksumaksjalt erikonfiskeeritud vara maksumust;
- 4) kõrgendatud määra järgi tasutud keskkonnatasu vastavalt keskkonnatasude seadusele ning seadusega sätestatud nõuete rikkumise või saastamisega looduskeskkonnale ning kolmandale isikule tekitatud kahju hüvitamise tasu;
- 5) kulusid, mis on tehtud tulumaksuseaduse kohaselt tulumaksuga mittemaksustatavate toetuste arvel;
- 6) kingituste või annetuste maksumust, välja arvatud tulumaksuseaduse § 33 lõikes 3 sätestatud reklaami eesmärgil üle antud kauba või teenuse kulutusi;
- 7) pistist ja altkäemaksu;
- 8) Eestis või välisriigis tasutud sotsiaalkindlustuse maksusid ega makseid, mille tasumise eesmärk oli isikule pensioni-, ravi-, emadus-, töötus-, tööõnnetus- või kutsehaiguskindlustuse tagamine, kui ettevõtlustulu maksustamisel kohaldatakse Eesti sotsiaalmaksuseadust;
- 9) kohustusliku kogumispensioni makset;
- 10) füüsilisele isikule teenuse osutamise eest makstud summat, mis maksustatakse ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse alusel;
- 11) sotsiaalmaksuseaduse § 3 punktis 18 nimetatud arvutuslikku haigushüvitist (tulumaksuseaduse § 34 punkt 14);
- 12) kulusid, mis on tehtud tulumaksuseaduse § 14 lõikes 10 nimetatud tingimustel välisriigis ettevõtlustulu teenimiseks (nimetatud tulu Eestis ei maksustata).

25. Vormi E ridadel 1.2.1, 2.2.1 ja 3.2.1 näidatakse põhivara soetamismaksumus. Soetamismaksumus on vara omandamiseks ning selle parendamiseks ja täiendamiseks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulud (tulumaksuseaduse § 38).

Põhivara on vara, mida ettevõtja kasutab ettevõtluses pikema perioodi jooksul kui üks aasta. Põhivara hulka kuuluvad:

- 1) materiaalne põhivara (maa, ehitised, transpordivahendid, masinad ja seadmed, inventar, mööbel, kontoritehnika jms);
- 2) bioloogiline vara (loomad, taimed);
- 3) immateriaalne põhivara (arvutitarkvara, patendid, litsentsid jms).

Näidatakse ka metsa majandamiseks tehtud vara omandamise, parendamise ja täiendamise dokumentaalselt tõendatud kulud metsaseaduse tähenduses. Kulude mahaarvamine on lubatud juhul, kui metsaomanik on kavandatavate tegevuste kohta esitanud Keskkonnaametile metsateatise metsaseaduse §-s 41 sätestatud korras ning Keskkonnaamet ei ole keelanud teatises kavandatud tegevust.

Põhivara soetamismaksumuse hulka kuulub muu hulgas makstud vahendustasu ja lõiv. Ettevõtluses osaliselt kasutatava põhivara soetamismaksumuse võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga. Antud põhimõtet rakendatakse ka parendus- ja täienduskulu kohta. Kapitalirendi (liisingu) korras soetatud vara soetamismaksumuseks on maksustamisperioodil tasutud lepingujärgsete rendi- või väljaostumaksete summa ilma intressita (tulumaksuseaduse § 38 lõige 2).

26. Vormi E ridadel 1.2.2, 2.2.2 ja 3.2.2 näidatakse ridadel **1.2.1, 2.2.1 ja 3.2.1** kajastamata vara soetamismaksumus. Ettevõtluses osaliselt kasutatava vara soetamismaksumuse või renditasu võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga.

27. **Vormi E ridadel 1.2.3, 2.2.3 ja 3.2.3** näidatakse soetatud kauba (materjal, tooraine, pooltoode jms) ja teenuse maksumus.

28. **Vormi E ridadel 1.2.4, 2.2.4 ja 3.2.4** näidatakse töötajatele antud erisoodustused, millelt on tasutud tulumaks. Tulumaksuseaduse § 48 alusel erisoodustusi teinud isik esitab Maksu- ja Tolliametile maksudeklaratsiooni rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ kehtestatud vormi TSD lisa 4 kalendrikuu jooksul tehtud erisoodustuste kohta.

Erisoodustuse hinna määramisel lähtutakse rahandusministri 13. jaanuari 2011. a määrusega nr 2 kehtestatud korrast „Erisoodustuse hinna määramise kord“.

Kalendrikuul tehtud erisoodustustelt tasumisele kuuluv maksusumma tasutakse järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole.

Tulumaksuseaduse § 48 lõike 3 kohaselt on töötajaks lõike 1 tähenduses töölepingu alusel töötav isik, juhtimis- või kontrollorgani liige, samuti füüsiline isik, kes müüb tööandjale kaupa pikema aja jooksul kui kuus kuud ning töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel töötav või teenust osutav füüsiline isik.

Erisoodustuseks on igasugune kaup, teenus, loonustasu või rahaliselt hinnatav soodustus, mida antakse eelnimetatud isikule seoses töösuhtega või pikaajalise lepingulise suhtega, olenemata erisoodustuse andmise ajast. Erisoodustuseks on ka soodustus, mida tööandja annab töötaja abikaasale, registreeritud elukaaslasele, elukaaslasele, otse- või külgsuhtes sugulasele.

Tulumaksuseaduse § 48 lõike 5¹ teises lauses ja sama paragrahvi lõikes 5⁶ nimetatud soodustuse saajaks on ainult töölepingu alusel töötav isik.

29. **Vormi E ridadel 1.2.5, 2.2.5 ja 3.2.5** näidatakse töötajatele antud erisoodustustelt tasutud tulumaks.

30. **Vormi E ridadel 1.2.6, 2.2.6 ja 3.2.6** näidatakse sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 7 kohaselt töötajatele antud erisoodustustelt ning erisoodustustelt tasutud tulumaksult arvestatud ja tasutud sotsiaalmaks.

31. **Vormi E ridadel 1.2.7, 2.2.7 ja 3.2.7** näidatakse töötajatele makstud palk, muu tasu ja haigushüvitis koos kinnipeetud ja tasutud summadega (tulumaks, töötuskindlustusmaks, kohustusliku kogumispensioni makse).

32. **Vormi E ridadel 1.2.8, 2.2.8 ja 3.2.8** näidatakse töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud sotsiaalmaks. Siin näidatakse ka füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtluses osaleva abikaasa või registreeritud elukaaslase eest makstud sotsiaalmaks (sotsiaalmaksuseaduse § 6¹).

Füüsilisest isikust ettevõtjal on õigus registreerida veebilehel „e-MTA“ oma ettevõtte majandustegevuses osalev abikaasa või registreeritud elukaaslane töötamise registris ning maksta sotsiaalmaksu abikaasa või registreeritud elukaaslase eest.

Ettevõtja ettevõtte tegevuses osalev abikaasa või registreeritud elukaaslane kantakse töötamise registrisse ja ta osaleb füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses ning tal ei ole füüsilisest isikust ettevõtjaga sõlmitud töölepingut või töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks võlaõiguslikku lepingut.

Ettevõtja maksab sotsiaalmaksu tema ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa või registreeritud elukaaslase eest sotsiaalmaksuseaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt, välja arvatud § 6¹ lõike 2 punktides 1–3 ning lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhul. Füüsilisest isikust ettevõtja arvutab abikaasa või registreeritud elukaaslase eest makstava sotsiaalmaksu summa iga kalendrikuu kohta. Abikaasa või registreeritud elukaaslase eest arvestatud sotsiaalmaksu deklareerib füüsilisest isikust ettevõtja rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud lisa 9 vormi ESD „Erijuhtude sotsiaalmaksu ja kohustusliku kogumispensioni täiendava sissemakse deklaratsiooni“ koodil 810.

33. Vormi E ridadel 1.2.9, 2.2.9 ja 3.2.9 näidatakse töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmaks.

34. Vormi E ridadel 1.2.10, 2.2.10 ja 3.2.10 näidatakse makstud riiklikud maksud (käibemaks, maamaks, raskeveokimaks, tollimaks, aktsiisid) ja kohalikud maksud. Siin ei näidata ettevõtluse tulult makstud tulumaksu (sealhulgas tulumaksu avansilist makset) ega Eesti sotsiaalmaksu (sealhulgas sotsiaalmaksu avansilist makset) või kohustusliku kogumispensioni makset.

Vormi E ridadel 1.2.10, 2.2.10 ja 3.2.10 näidatakse ettevõtlustulult välisriigis tasutud sotsiaalkindlustusmaksed, kui füüsilisest isikust ettevõtja on Maksu- ja Tolliametile esitanud välisriigi (Euroopa majanduspiirkonna liikmesriigi, Šveitsi, Ukraina või Kanada) tõendi A1 (E101) või muu samasisulise tõendi ja kui ettevõtlustulu maksustamisel ei kohaldata Eesti sotsiaalmaksuseadust.

Füüsilisest isikust ettevõtja näitab kohustusliku kogumispensioni makse vormi A tabelis 9.1.

35. Vormi E ridadel 1.2.11, 2.2.11 ja 3.2.11 näidatakse muud ettevõtlusega seotud kulud, sealhulgas:

1) töötaja tasemeõppe ja täienduskoolituse kulude katmine. Tulumaksuseaduse § 56² kohaselt füüsilisest isikust ettevõtja, kes on kalendriaasta jooksul katnud töötaja tasemeõppe ja täienduskoolituse kulusid (välja arvatud tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 punkti 10 alusel rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud vormi TSD lisal 4 ning käesoleva vormi E ridadel 1.2.4 kuni 1.2.6 deklareeritud koolituskulud), näitab sellised kulud rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud vormil INF 14;

2) ettevõtja enda tasemeõppe ja täienduskoolituse kulutused (välja arvatud tasemeõppe ja täienduskoolituse kulud, mis deklareeritakse käesoleva määrusega kehtestatud vormil A);

3) töötaja tervise edendamiseks tehtud kulutused, mis vastavad tulumaksuseaduse § 48 lõikes 5⁵ sätestatud tingimustele. Kui tervise edendamiseks tehtud kulutused ei vasta § 48 lõike 5⁵ tingimustele, maksustatakse need erisoodustusena ning deklareeritakse rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud vormi TSD lisal 4 ning käesoleva **vormi E ridadel 1.2.4 kuni 1.2.6, 2.2.4 kuni 2.2.6 ja 3.2.4 kuni 3.2.6**.

Tulumaksuseaduse § 56⁴ kohaselt füüsilisest isikust ettevõtja, kes on kalendriaasta jooksul katnud töötajale eelnimetatud tervise edendamise kulusid, mida ei käsitata erisoodustusena, näitab sellised kulud rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud vormil INF 14. Kalendriaastal tehtud kulutusi ei summeerita, mis tähendab, et kui ühes kvartalis jääb tervise edendamise kulu tegemata, ei kandu see õigus üle järgmisesse kvartalis;

4) ettevõtja enda tervise edendamiseks tehtud kulutused tulumaksuseaduse § 48 lõikes 5⁵ sätestatud tingimustel kuni 100 euro ulatuses kvartalis. Kalendriaasta jooksul tehtud kulutusi ei summeerita. See tähendab, et kui ühes kvartalis jääb tervise edendamise kulu tegemata või on alla 100 euro, ei kandu see õigus üle järgmisesse kvartalis;

5) ajutiselt välisriigis ettevõtlusega tegeledes ettevõtja isiklikud toitlustamise kulud § 13 lõike 3 punktis 1 sätestatud piirmäärade ulatuses, mille kohaselt võib ettevõtja esimese 15 päeva jooksul teha igal päeval toitlustamiskulutusi kuni 50 eurot ning järgmisel päeval 32 eurot. Täiendavalt võib ettevõtlustulust maha arvata ettevõtja tehtud dokumentaalselt tõendatud sõidu- ja majutuskulud. Ajutiselt välisriigis ettevõtlusega tegelemiseks loetakse olukorda, kui ettevõtja tegeleb ettevõtlusega ajutiselt riigis, kus ei toimu oluline osa tema ettevõtlusest;

6) töötaja lähetuskulud. Töötaja lähetamisel juhendatakse Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruses nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ sätestatust;

7) ettevõtja ja töötaja mootorsõidukijuhi koolitus, kui see on vajalik tööalaselt või seoses ettevõtlusega;

8) reklaami eesmärgil üle antud kauba või teenuse kulu, kui kauba või teenuse väärtus ilma käibemaksuta on kuni 10 eurot;

9) ettevõtluses kasutatava vara kindlustusmakse, kusjuures ettevõtluses osaliselt kasutatava vara kindlustusmakse võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga;

10) ettevõtluses kasutatud vara võõrandamise kulud;

11) ettevõtlusega seotud laenult või muult võlakohustuselt tasutud intress (välja arvatud maksukorralduse seaduse alusel tasutud intress);

12) real 1.2.11 krüptovara kaevandamisega ja arvuti andmemahu rentimisega seotud kulud.

36. Tehtud mahaarvamisi vähendatakse, kui füüsilisest isikust ettevõtja ja temaga seotud isiku vahel tehtud tehingu väärtus on erinev sarnaste tehingute turuväärtusest (tulumaksuseaduse § 14 lõige 7).

37. **Vormi E ridadel 1.3, 2.3 ja 3.3** näidatakse välisriigis toimunud ettevõtluse kasu/kahju.

Tulumaksuseaduse § 45 kohaselt võib maksustamisperioodil välisriigis saadud tulult arvestatud Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata välisriigis kinnipeetud või tasutud tulumaksu ainult juhul, kui maksumaksja esitab välisriigi maksuhalduri või maksu kinnipidaja õiendi tulumaksu või muu tulumaksuga samaväärse maksu tasumise kohta.

Välisriigis teenitud ettevõtlustulu ei maksustata Eestis tulumaksuga, kui on täidetud tulumaksuseaduse § 14 lõikes 10 sätestatud tingimused:

1) ettevõtlustulu on teenitud ettevõtja välisriigis asuva püsiva tegevuskoha kaudu. Püsiva tegevuskoha määramisel lähtutakse vastava riigi õigusaktides sätestatud määratlusest ning on oluline, et selles riigis oleks majandusüksus, mis tegeleb püsivalt ja reaalselt majandustegevusega;

2) välisriigis on ettevõtlustulu olnud maksustatav tulu ning see on dokumentaalselt tõendatud ja tõendil on näidatud tulumaksu summa. Välisriigis teenitud ettevõtlustulule vabastusmeetobi rakendamine oleneb (riikidevahelise tulumaksuga topeltmaksustamise vältimise ja maksudest hoidumise tõkestamise lepingute (edaspidi *maksuleping*) olemasolu korral) maksulepingus sätestatud reeglitest.

Kui välisriigis on tulumaksu tasutud või kinni peetud rohkem, kui vastava riigi seadus või välisleping ette näeb, võib Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata ainult selle osa välisriigi tulumaksust, mille tasumine oli kohustuslik. Kui välisriigis saadud tulult tasutakse välisriigis tulumaksu saamisest erineval maksustamisperioodil, võetakse see Eestis arvesse maksustamisperioodil, millal välisriigis maksustatud tulu laekus.

38. Välisvaluutas saadud tulu, tulust lubatud mahaarvamised ning makstud või kinnipeetud tulumaks arvestatakse ümber eurodeks vastavalt tulu saamise, väljamakse tegemise, tulumaksu tasumise või kinnipidamise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi alusel (tulumaksuseaduse § 36 lõige 5).

Välisriigis saadud ettevõtluse kasu või kahju (TABEL 1)

39. Välisriigis saadud ettevõtluse kasu või kahju tabelis (edaspidi *tabel 1*) näidatakse välisriigis ettevõtlusest saadud tulu riikide kaupa.

Iga riigi kohta täidetakse üks rida.

Veerus „Riik“ näidatakse riigi nimi, kus tulu saadi.

Veerus „Tulu liik“ kood näidatakse tulud järgmiselt:

11 – intress (K);

12 – litsentsitasu (K);

14 – eraviisiline teenistus (ettevõtlustulu: K, V).

Veerus „Tulu summa“ näidatakse välisriigis saadud tulu.

Veerus „Ettevõtlusega seotud kulud“ näidatakse ettevõtlusega seotud kulud. Ettevõtlustulemi arvutamiseks arvatakse ettevõtlustulust maha välisriigi tulumaksuga maksustamist reguleeriva seaduse kohaselt lubatud ettevõtlusega seotud kulud.

Veerus „Kinnipeetud või tasutud tulumaks“ näidatakse vastava riigi seaduse või välislepingu alusel välisriigis kinni peetud või tasutud tulumaks. Siin näidatud tulumaksu summa võetakse tulumaksuseaduse § 45 kohaselt arvesse Eestis tasumisele kuuluva tulumaksu arvutamisel.

Veerus „Meetod“ võib maksumaksja valida kas kasutab vabastusmeetodit või krediidimeetodit. Valikut tehakse olenevalt sellest, kuidas vabastusmeetodi kasutamise tingimused on täidetud. Vabastusmeetodi valimisel märgitakse **V** ning krediidimeetodi valimisel märgitakse **K**. Vabastusmeetodi valimisel (V) kantakse ettevõtluse kasu/kahju summa vormi A tabelisse 8.8 (välisriigis saadud, Eestis tulumaksuvaba tulu) ning maksustatakse sotsiaalmaksuga.

Krediidimeetodi valimisel kantakse ettevõtluse kasu/kahju summa (tabeli 1 punkt 1) vormi E reale 1.3 (ettevõtlus), põllumajandussaaduste võõrandamise kasu/kahju summa (tabeli 1 punkt 2) vormi E reale 2.3 (põllumajandussaaduste võõrandamine) ja/või raieõiguse ja metsamaterjalide võõrandamine kasu/kahju summa (tabeli 1 punkt 3) vormi E reale 3.3 (raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamine).

40. **Vormi E rida 2.4.** Füüsilisest isikust ettevõtja võib omatoodetud põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse § 32 lõikes 1 nimetatud mahaarvamised, maksustamisperioodil täiendavalt maha arvata kuni 5000 eurot.

41. **Vormi E real 3** deklareeritakse ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamine ning sellega seotud toetused ja hüvitised.

42. **Real 3.1.1** näidatakse ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamisest maksustamisperioodil saadud tulu.

Real 3.1.2 näidatakse maksustamisperioodil saadud Natura 2000 erametsamaa toetus.

Real 3.1.3 näidatakse Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud (käibemaks, maamaks, raskeveokimaks, tollimaks, aktsiisid), mis on ettevõtlustulust kassapõhiselt maha arvatud.

43. **Real 3.4** näidatakse füüsilisest isikust ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamisest saadud tulust ning Natura 2000 erametsamaa toetusest, millest on maha arvatud ettevõtlusega seotud kulud, täiendav mahaarvamine kuni 5000 eurot.

44. **Real 3.5** näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 11 alusel täiendava mahaarvamisega (5000 eurot) korrigeeritud Natura 2000 erametsamaa toetuse ning raieõiguse ja metsamaterjali võõrandamise tulu.

45. **Real 3.6** näidatakse metsa majandamisega seotud toetused ja hüvitised, välja arvatud Natura 2000 erametsamaa toetus, mis näidatakse real 3.1.2.

Siin näidatakse seoses ettevõtlusega saadud toetused ja hüvitised, kaasa arvatud seaduses või valla- või linnavolikogu määruuses sätestatud rahaline toetus ja hüvitis (tulumaksuseaduse § 12 lõige 3, § 19 lõike 3 punkt 3), ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel makstav toetus.

Seaduse alusel saadud ettevõtlusega seotud mitterahaline toetus on maksuvaba tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkti 9 alusel.

46. **Vormi E real 4** näidatakse ettevõtluse kasu/kahju: rida 1 + rida 2 + rida 3.

Ettevõtlustulust tehtavad mahaarvamis

47. **Vormi E real 5** näidatakse tulumaksuseaduse § 33 lõikes 1 sätestatud külaliste või koostööpartnerite vastuvõtmisel tehtud toitlustamise, majutamise, transpordi ja meelelahutusega seotud dokumentaalselt tõendatud kulud, kuid mitte rohkem kui 2% ettevõtlustulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse § 32 lõigetes 1, 4 ja 4¹ lubatud mahaarvamis. Täiendavalt võib vastuvõtukuludid maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha arvata kuni 32 euro ulatuses kalendrikuus. Terve kalendriaasta ettevõtlusega tegelemise korral on täiendava mahaarvamise suurus 384 eurot. Kui tegutsetakse lühema perioodi jooksul, korrutatakse kalendrikuu vastuvõtukulud vastavalt tegutsemise kuude arvuga.

48. **Vormi E real 6** näitab füüsilisest isikust ettevõtja lepinguriigi residendist krediidasutuses või mitteresidendist krediidasutuse lepinguriigis registreeritud filiaalis avatud erikonto summa muutust. Erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil (tabeli 2 rida 8, kuid mitte rohkem kui E vormi (rida 4 – rida 5) positiivne tulem) arvatakse maha sama perioodi ettevõtlustulust, kui on täidetud tulumaksuseaduse § 36 lõikes 7 sätestatud tingimused.

49. Erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil arvatakse maha sama maksustamisperioodi ettevõtlustulust, kui erikontole kantakse kümne tööpäeva jooksul laekumisest arvates ettevõtlustuluna arvestatud summad ning seoses ettevõtlusega saadud toetused ja hüvitised.

Kui erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil ületab maksumaksja sama maksustamisperioodi ettevõtlustulu ja seoses ettevõtlusega saadud toetuste ja hüvitiste summat, millest on tehtud §-s 32 sätestatud mahaarvamis, siis nimetatud tulemit ületavat osa maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha ei arvata ning selles osas erikonto kahanemist ettevõtlustulule ei liideta (tabeli 2 rida 9).

Erikontol oleva summa kasvuks ei loeta § 14 lõikes 10 nimetatud tingimustel välisriigis teenitud ettevõtlustulu laekumist erikontole. Eestis ei maksustata tulumaksuga ettevõtja välisriigis teenitud ettevõtlustulu, kui antud tulu on olnud välisriigis ettevõtja maksustatav tulu ja seda tulu Eestis ei maksustata.

50. Erikontol oleva summa kahanemine maksustamisperioodil ja ettevõtluse lõpetamisel erikontol olev summa liidetakse sama perioodi ettevõtlustulule (tabeli 2 rida 12 miinusmärgiga).

Erikontol oleva summa kahanemist ei lisata maksustamisperioodi ettevõtlustulule erikonto üleandmisel § 37 lõikes 7 nimetatud juhul, kui vara antakse üle või pärandatakse isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust.

51. Kui füüsilisest isikust ettevõtjal tekib vajadus vahetada krediidasutust, siis tulenevalt tulumaksuseaduse § 36 lõikes 7² sätestatust ei too erikonto sulgemine ning uue erikonto avamine kaasa maksukohustuse tekkimist, kui suletud erikontol olnud kogu summa kantakse uuele erikontole kümne tööpäeva jooksul erikonto sulgemisest arvates.

Erikontol oleva summa muutumine maksustamisperioodil (TABEL 2)

52. Erikontol oleva summa muutumine maksustamisperioodi tabelis (edaspidi *tabel 2*) **real 1** näidatakse erikonto seis aasta algul. Kui konto on avatud pärast 1. jaanuari, siis avamise kuupäeva seisuga.

Read 1 ja 10 on Maksu- ja Tolliameti ametnikule aktiivne, et tal oleks võimalik muuta eeltäidetud erikonto seisu 1. jaanuaril ettevõtja poolt raha kontolt väljavõtmisel.

Tabeli 2 ridadel 2 ja 3 näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 kohaselt ettevõtluse omandajale üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud ja kasutamata erikonto summa.

Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto summa (tabeli 2: rida 2 + rida 3) märkida tabeli „VORMI E LISA“ veergu „Erikontolt üle antud summa (A)“ ning üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (tabeli 2 rida 2) märkida ka tabeli „VORMI E LISA“ veergu „sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)“.

Tabeli 2 ridadel 4 ja 5 näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 kohaselt saadud erikonto summa.

Üle antud (isikule, kes jätkab Eestis ettevõtte tegevust) erikonto summat (tabeli 2: rida 2 + rida 3) ei arvestata erikonto vähenemisena ning saadud summat (tabeli 2: rida 4 + rida 5) ei arvestata erikonto kasvuna.

Tabeli 2 real 6 näidatakse erikonto seis maksustamisperioodi lõpul. Rea 6 summa kantakse järgmise aasta reale 1. Ettevõtluse lõpetamisel deklareeritakse rea 2 summa vormi E real 8, kui on täitmata read 3 kuni 13.

Tabeli 2 real 7 näidatakse erikontol oleva summa muutus. Kasv on positiivne tulem, kahanemine negatiivne tulem (märgitakse miinusmärgiga).

Tabeli 2 read 8 kuni 13 täidab füüsilisest isikust ettevõtja, kes kannab erikontole suurema summa, kui on ettevõtluse tulem, või füüsilisest isikust ettevõtja, kes tegeleb omatoodetud põllumajandussaaduste või ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamisega (tulumaksuseaduse § 32 lõige 4 või 4¹).

Tabeli 2 real 8 näidatakse ettevõtlustulust maksustamisperioodil maha arvatud erikonto kasvu osa, sealhulgas ka juhul, kui põllumajandussaaduste või ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt raiutud metsamaterjali ja seal kasvava metsa raieõiguse võõrandamisest saadud tulust tulumaksuseaduse § 32 lõike 4 või 4¹ alusel täiendava mahaarvamise tegemisel on erikonto kasv suurem ettevõtluse tulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse §-s 32 lubatud mahaarvamisest. Real 8 näidatud summa kantakse vormi E reale 6.

Tabeli 2 real 9 näidatakse maksustamisperioodil ettevõtluse kasu ületav osa (rida 7 – rida 8).

Tabeli 2 real 10 näidatakse ettevõtluse kasu ületav osa.

Tabeli 2 real 11 näidatakse ettevõtluse kasu ületava osa arvelt vähenenud erikonto summa (rida 7 kahanemine plussmärgiga, kuid mitte rohkem kui rida 10 – rida 2 + rida 4).

Tabeli 2 real 12 näidatakse ettevõtlustulule lisatav erikonto vähenemine: (rida 7 negatiivne tulem plussmärgiga – rida 11). Rea 12 summa kantakse vormi E reale 6.

Tabeli 2 real 13 näidatakse ettevõtluse kasu ületava osa edasikandmine järgmisse aastasse (rida 9 + rida 10 – rida 11 – rida 2 + rida 4). Real 13 näidatud summa kantakse järgmise aasta tabeli 2 reale 10.

53. **Vormi E real 6** näidatakse erikonto summa muutus. Siin näidatakse erikontol oleva summa kasv (tabeli 2 rea 8 summa) maksustamisperioodil, kuid mitte rohkem kui E vormi: (rida 4 – rida 5) positiivne tulem või erikonto summa kahanemine (tabeli 2 rea 12 tulem) maksustamisperioodil ja ettevõtluse lõpetamisel. Erikonto kahanemine näidatakse miinusmärgiga.

54. **Vormi E real 7** näidatakse ettevõtluse kasu/kahju, mis on korrigeeritud real 5 deklareeritud vastuvõtukuludega, real 6 näidatud erikontol oleva summaga.

55. **Vormi E real 8** näidatakse tabeli 3 rea 9 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahju“ summa kokku, kuid mitte rohkem kui vormi E ridade: 7 kasu (positiivne tulem).

Kahju edasikandmine (TABEL 3)

56. Kahju edasikandmise tabelis (edaspidi *tabel 3*) veeru „Aasta“ täidab Maksu- ja Tolliamet. Edasikantud kulud võetakse arvele aastate kaupa ja kustutatakse vastavalt tekkimise järjekorrale.

Tabeli 3 veeru „Edasikantud kahju“ ridadel 1 kuni 8 näidatakse ettevõtluse tulust suuremate kulude kustutamata osa eelmise aasta tuludeklaratsiooni sama tabeli veeru „Järgmisele maksustamisperioodile edasikantav kahju“ andmete alusel ja veeru „Edasikantud kahju“ real 9 näidatakse maksustamisperioodi vormi E rea 10 negatiivne tulem.

Tabeli 3 veerus „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahju“ näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel maksustamisperioodil üle antud edasikantud kulud isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust. Kui üleandja lõpetab tegevuse, siis veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahju“ võrdub veeruga „Edasikantud kahju“. Kui üleandjal on mitu tegevusala ja annab üle ühe tegevusala vara, siis veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahju“ on väiksem või võrdub veeruga „Edasikantud kahju“.

Veeru „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahju“ täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa.

Tabeli 3 veerus „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahju“ näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel saadud edasikantud kahjud, mida maksumaksjal on õigus oma maksustatavast tulust maha arvata. Saadud kahjud näidatakse samal aastal, millal need olid tekkinud (deklareeritud) üleandjal.

Veeru „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahju“ täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa.

Tabeli 3 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahju“ näidatakse maksustamisperioodil tulude vähendamiseks eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud kahjude kasutatud osa.

Tabeli 3 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahju“ real 8 näidatakse maksustamisperioodil kasutatavad edasikantud kahjude summa juhul, kui sama rea veerus „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahju“ on näidatud saadud edasikantud kulu.

Tabeli 3 real 9 näidatakse veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahju“ kokku, kuid mitte rohkem kui vormi E rea 7 kasu (positiivne tulem). Rea 9 summa kantakse vormi E reale 8.

Tabeli 3 veerus „Järgmisele aastale edasikantav kahju“ deklareeritakse järgmiste maksustamisperioodide tabeli 3 veergu „Edasikantud kahju“ edasikantavad kahjud.

Kuni 2017. aastani tehtud tulude vähendamiseks kasutamata kahju saab edasi kanda seitsmele aastale.

2018. aastal tekkinud kahju saab edasi kanda kuni kaheksale aastale.

2019. aastal tekkinud kahju saab edasi kanda kuni üheksale aastale.

2020. aastal ja järgmistel maksustamisperioodidel tekkinud kahju saab edasi kanda kuni kümnele aastale.

57. **Vormi E real 9** arvutatakse kasu/kahju enne tekkepõhist sotsiaalmaksuga korrigeerimist.

58. Füüsilisest isikust ettevõtja lõpliku sotsiaalmaksukohustuse arvutab Maksu- ja Tolliamet füüsilise isiku tuludeklaratsiooni E vormi rea 9, tabelite 1 ja 4 ning maksukohustuslase registri andmete alusel ning näitab arvutuskäiku tuludeklaratsiooni infolehel.

Füüsilisest isikust ettevõtja töövõimetuslehe andmed (TABEL 4)

59. Maksu- ja Tolliamet arvestab füüsilisest isikust ettevõtja vormi E **tabelis 4** deklareeritud andmeid järgmistel juhtudel:

1) füüsilisest isikust ettevõtjal, kes maksustamisperioodil on olnud ajutiselt töövõimetu, sotsiaalmaksu aasta miinimumkohustus arvutatakse proportsionaalselt ettevõtlusega tegelemise päevade arvuga, kui ettevõtja on esitanud Maksu- ja Tolliametile andmeid oma ajutise töövõimetuse perioodide kohta (sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõige 10).

Maksu- ja Tolliamet ei võta sotsiaalmaksu miinimumkohustuse arvestuses arvesse tabelis 4 deklareeritud töövõimetuslehe perioodi, mille kohta oli äriregistris tehtud ettevõtluse peatamise, hooajalisuses jms kanne ettevõtlusega mittetegelemise kohta;

2) sotsiaalmaksuseaduse § 3 punkti 18 kohaselt ei maksustata sotsiaalmaksuga majandus- või kutsetegevuse vabastuse iga päeva eest arvestatud arvestuslikku hüvitist, mille aluseks on füüsilisest isikust ettevõtjal tekkinud ravikindlustuse seaduses või selle alusel antud määruses sätestatud kindlustusjuhtum, välja arvatud ravikindlustuse seaduse §-s 60 sätestatud juhtudel, ja mis vastab füüsilisest isikust ettevõtja eelmise aasta kalendripäeva keskmisele sotsiaalmaksuga maksustatavale tulule, millest on maha arvatud ravikindlustuse seaduses sätestatud töövõimetushüvitise protsendile vastav osa tema eelmise aasta kalendripäeva keskmisest sotsiaalmaksuga maksustatavast tulust, arvestades sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõikes 5 sätestatud.

Õigus arvestuslikule haigushüvitisele kutsehaigusest tingitud või tööõnnetuse tagajärjel tekkinud haigestumise ja kuriteo tõkestamise või riiklike ja ühiskondlike huvide kaitsmise ning inimesu päästmise korral antava haiguslehe või hoolduslehe alusel on alates 15.05.2024.

60. Füüsilisest isikust ettevõtja töövõimetuslehe andmete tabeli (edaspidi tabel 4) veerus „Töövõimetuslehe liik“ näidatakse töövõimetuslehe või välisriigiasutusi arsti tõendi liik: haigusleht, raseda haigusleht, kutsehaigusest tingitud või tööõnnetuse tagajärjel tekkinud haigestumise ja kuriteo tõkestamise või riiklike ja ühiskondlike huvide kaitsmise ning inimesu päästmise korral antav haigusleht või hooldusleht.

61. Tabeli 4 veerus „Töövõimetuslehe alusel töövõimetuslehe periood“ näidatakse töövõimetuslehe või välisriigi arsti tõendi alusel töövõimetusperioodi algus- ja lõppkuupäevad. Ühel real näidatakse kogu ajutise töövõimetuslehe periood (esmane ning järgleht). Kui kalendriaastal oli mitu haigus- või hoolduslehte, siis täidetakse tabel kronoloogiliselt.

62. Tabeli 4 veerus „Haiguslehele kantud nende päevade arv, millal puudub õigus arvestuslikule hüvitisele“ näidatakse päevad, mille kohta on ravikindlustuse seaduse § 60 alusel haiguslehel tehtud kanne ajutise töövõimetuslehe saamise piirangu kohta (joove, vastuvõtule mitteilmumine, muu ravi eiramine).

Arvestusliku haigushüvitise mahaarvamist ei rakendata juhul, kui eelmisel kalendriaastal ei ole füüsilisest isikust ettevõtjana sotsiaalmaksu tasutud.

63. Ettevõtluse tulust maha arvatava sotsiaalmaksu summa saamiseks jagatakse enne maksumääraga korrutamist maksustatav tulu **1,33**-ga (tulumaksuseadus § 14 lõige 5³), kui ettevõtluse maksustamisel kohaldatakse Eesti sotsiaalmaksuseadust.

64. Jagamistehet ei tehta tulumaksuseaduse § 14 lõigetes 5⁴ ja 5⁵ sätestatud juhtudel ning juhul, kui ettevõtlustulu maksustamisel ei kohaldata Eesti sotsiaalmaksuseadust.

65. Pärast ettevõtlusega tegelemise lõpetamist ja kui ettevõtja ei ole kantud registrisse, siis laekunud ettevõtlustulu puhul jagatakse summa enne maksumääraga korrutamist **1,33**-ga.

66. Kui tulumaksuseaduse § 14 lõike 5³ alusel arvatud summa ja arvu **0,33** korrutis on väiksem sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksust, siis jagamistehet ei tehta ja tulumaks arvutatakse ettevõtlustulult, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised ning mida on vähendatud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksu võrra. Kui tasutav sotsiaalmaks ületab ettevõtlustulu, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised, kantakse vähendamiseks kasutamata osa edasi järgmistele maksustamisperioodidele.

67. Kui tulumaksuseadus § 14 lõike 5³ alusel arvatud summa ja arvu **0,33** korrutis on suurem sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksust, siis jagamistehet ei tehta ja tulumaks arvutatakse ettevõtlustulult, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised ning mida on vähendatud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksu võrra.

68. Kui **vormi E real 10** sotsiaalmaksuga korrigeeritud tulem on miinusmärgiga, kantakse nimetatud tulem ilma miinusmärgita tabeli 3 veergu „Edasikantud kahju“ reale 9.

VORMI E LISA

69. Vormi E lisa on kehtestatud tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel.

70. Vormi E lisa täidab füüsilisest isikust ettevõtja (edaspidi *üleandja*), kes on maksustamisperioodil üle andnud ettevõtte hulka kuulunud vara isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust (edaspidi *omandaja*). Eelnimetatud kohaldatakse ka organisatsiooniliselt terviklikuks üksuseks olevale ettevõtte osale.

71. **Vormi E** esitamisega kinnitab füüsilisest isikust ettevõtja, et ta on täitnud majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (edaspidi *MsüS*) § 30 lõigetes 1, 2 ja 5 sätestatud teatamiskohustuse või et nimetatud teatamiskohustused puuduvad (*MsüS* § 30 lõige 7). Oma majandustegevusteade ja tegevuslubade andmeid saab vaadata teabevärvast *eesti.ee* või majandustegevuse registri veebilehelt *mtr.mkm.ee*.

72. Kui isik tegutseb erinõuetega tegevusalal s.t et on esitatud majandustegevusteade või on antud tegevusluba ja isik ei esita tuludeklaratsiooni kuue kuu jooksul peale tuludeklaratsiooni esitamise tähtaega, siis loetakse isik majandustegevusest täielikult loobunuks ning talle antud tegevusload ja majandustegevusteaded kustutatakse majandustegevuse registrist või samalaadsest registrist vastavalt *MsüS*-s sätestatud regulatsioonile.

73. Vormi E lisa täidetakse iga ettevõtte kohta, mille vara maksustamisperioodil üle anti. Vara üleandmisel rakendub tulumaksuseaduse § 37 lõige 7 juhul, kui vara antakse äriregistrisse kantud isikule.

74. Üle antud ettevõtte vara hulka kuuluvad ettevõtlusega seotud asjad, õigused ja kohustused (edaspidi *üle antud vara*). Omandaja jaoks on saadud vara soetamismaksumus null, välja arvatud juhul, kui hiljem on omandaja teinud kulutusi selle vara täiendamiseks või parendamiseks.

75. **Vormi E lisa** veerus „Erikontolt üle antud summa (A)“ näidatakse üle antud erikonto summa kokku (vormi E tabeli 2: rida 2 + rida 3).

Tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel üle antud erikonto summat ei loeta erikonto vähenemiseks ning saadud summat ei loeta erikonto kasvuks.

76. Vormi E lisa veerus „sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)“ näidatakse üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks erikonto kasutamata osa (vormi E tabeli 2 rida 2).

77. Vormi E lisa veerus „Üleantud edasikantud kahju summa (C)“ näidatakse üle antud tulumaksuseaduse § 35 kohaselt edasikantud ettevõtluse tulust suuremad kulud (vormi E tabeli 3 veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahju“).

Kui pärast vara üleandmist üleandja ettevõtte lõpetatakse ning üleandmata vara võetakse isiklikku tarbimisse, deklareeritakse isiklikku tarbimisse võetud vara turuhind vormi E real 1.1.5.

78. Kui ettevõtte vara üleandmisel on üleandja saanud tasu, loetakse, et vara on müüdud ning deklareeritakse see vormi E real 1.1.4.